

Latweeschu Uwise.

Nr. 13.

Zettortdeenâ 26. Merz.

1853.

Drucktes pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

No Widsemmes.

De nu gan douds to ne bij wis launstees ar schahdahm tahdahm dohmahm, bet tuhlin bij jadohma, ka „leelais Kristaps“ jau nelans wis, lai winnu turr ais atflehgas, — un ka kalleis naw raddijees neds raddisees muhscham, kas atflehgu buhtu kallis, ais to warr turrecht to grahmatinu, kas, lai gan majina ween, taf tapat ka Kristaps pats „tahda teescham irr, kas jau derr us leelu leetu.“ Bet kad tuhlin pirmâ gaddâ, fur grahmatina islaista, labba teefa pahrdohla Kursemme, tad naw brihnumis, naw kauns, naw grehts, ka ohtrâ gaddâ 9 ween pahrdohlas, un Steffenhagena funga waina naw, ka wegges wairaf pehrf tai deenâ, kad wehl siltas, ne ka ohtrâ deenâ, kad jau ta ta wezzas wairaf. Kas to listu winna wainu, tas warr buht (laikam) wehl nesinn zil muhsu grahmatinu bohndeeke, kam no Wahzsemmes subta grahmata, lai tahs scheit pahrdohd, stelle atpakkal us Wahzsemme „wehschus“, ka smeeklam sanz tahs grahmata, kam nepahrdohdahm jaleen atpakkal us Wahzsemmes grahmata bohdehm.

Par pamahzischanu, par Steffenhagena funga aissahwetu gohdu, jums, zeenigam Widsemmes rakstijam dohd leelu pateizibu no Rihgas, kaunedamees, ka us saweem pascheem „wehscheem“ naw dohmajis B. ....

Sargaites no schaujameem rihtkeem!

Gan scho mahzibu ikkates sinn, tomehr ta wehl deewsgan labbi apzerreta naw un allasch prahâ nestahw, ihpaschi pee jauneem laudin;

jo iknogaddus wehl nelaimes noteef ar plintehm un zitteem schaujameem rihtkeem. Ta arri pee mums ne zil ilgi Deewam schehl gaddijahs. Bij weenam Gahrjenes saimneekam weens weenigs dehls, labs, prahms puisis, 21 gaddu wezs, pilns wesselibas un spehka. Preeks bij scho jaunekli redseht. Gaddijahs, ka winsch us endeli is (kruptschoschanu) brauzis plinti nehme lihds; pee frohga apstahjees un plinti gribbejis no kammanahm iswilkt, labgâ ne eeskattijahs. So plintes gailis bij uswilzees winnam ne redsoht, un tikko peedubrabs ar rohku, tad schahwens isprahge, un puischam pahrschahwe kreisu rohku ne zil tablu no plefscha. Kauls bij druppu-druppinds jagrausis un appatsch kaula wissas strohtes bija jagahjuschas meesâ. Palihgu wis ne trubke; tuhlin winnu aiswedde us muhschu un paschi fungi ar schehligu sirdi winnu aptohpe, weens un pehz wehl ohtrs un treschais dakteris ar to nabbadinnu puhlejahs. Gribbeja winnam wissu rohku nogreest, bet to winsch nepalahwe. Ta ar leelahm mohlahm nabbadinsch puhlejahs 10 deenas, lihds kamehr Deews schehligi gallu darrija winna sahpehm. Isgahjuscha zettordeenâ 5. Webruari, mehš winnu pawaddijam us duffeschanas weetinu. Ak, kas awraksihš nabbagu wezzaku grehtas sirdsahpes un gauschas assaras, kas ar sawu dehlinu weenigu patwehrumu sawâ wezzunâ pamette! — No winnu assarahm, tu jaunekli, mahzees peesjargatees un aplam ne walkah schaujamus rihtus. Itkatram irr saws ammatâ. Ja tu jehgers woi mehschahgâ saweem fungeem, tad walka arri schaujamus rihtus; bet pee semmes buhschanas arlls un ezzeschi peeteef — un lai peeteef tewim. G—r.

Paleez sawâ semmê un usturrees ar peetizzibu.

No kahda Wahzsemmes gabbala un no Iheru semmes fluddina, ka tas flaits to lauschu, kas sawu tehwa semmi atstahjuschi, eet Amerikas semmê sawu laimi mekleht, arween wehl ei joht wairumâ, tâ ka Wahzsemme zittôs zeemôs teefas dabbu waktineekus tôs tufschôs nammôs likt eefschâ, lai sweschineeki tohs ne nopohsta, un ka Iheri waida, ka winnu salka falla, — tâ wiini labpracht nosauz sawu baggatu semmi, palitschoht bes lauschu. — Bet woi tad nu pateefi no Amerikas semmes tahdas pahrlœeku patihkamas sinnas atflann schurp, ka tapehz wiffi tur nofkreij? — Ne! tur eet tâpat, kâ scheitan, weenam labbi, ohtram wahji; tur irr tas pats Deewa likkums: Ar sweedreem waigâ buhs tewim sawu maifi eht. Pee tam wehl sinnama leeta, ka nestaitami zilweki, lihds to garru juh-ras zellu nostaijoht, wirfs uhdeneem nomirft, no peinas kahrigeem fuggineekeem wiffai beefi masâ ruhme sabahsti. Bet kas tad winnus turp dsenn? Nu, tahs waines warr buht daschadas; bet diwi waines tiffai minneschu, — to kahribu un to awju prachtu. Prohti — zilwekeem no pat eefahuma gruhtha leeta bijusi, pehz ta Deewa wahrda turretees: „Ne dsennatees pehz augstahm leetahm, bet turratees pee tahm pasemmigahm.“ Bet wiffswairak schôs muhsu laifôs neweenam wairs tas labbums ne peeteek, to winsch turr, bet katrs kahro, bes puhlina, bes darba augsti kahpt, augsti baggatibâ, augsti gresnumâ, augsti gohdâ; — un schi kahriba zittu it no prahta dsenn laukâ! — Un ja gribbi sinnah, kas tas tahds prahts, tas awju prahts, nu tad pabaidi gammôs weenu awi; ta muks, un wiffas zittas palkat, tewis ne redseht ne redsejuschas, lihds wiff bars kahdâ schohgâ (sehtâ) woi grahwi atdurrahs; tad tiffai — wiffas flatahs, kas tur bijis. Tâpat ir laudim useet brishscham tahds reibuls — streij weens ohtram palkat. Kalabbad? — ja, to daudfreis ne tas pirmais labbi ne siim. Dahwidz salka: „Zerre us

to Kungu, un darri labba; paleez sawâ semmê un usturrees ar peetizzibu.“ — e.

Zai kassahs, kam ahda neef.

Gefsch Seemel-Amerikas, fur eefsch deenas widdus puffes wehl walda ta wehrgu-buhfchana to melnu zilweku, bet eefsch seemela puffes ne, irr pehrmajâ gaddâ weena gaspascha: Bihtscher Stane, kas eefsch deenas widdus puffes ilgi dshwojusi irr un ar to buhfchanu to wehrgu un ar to bahrgu dshwofchanu ar winneem flaidri pasihstama irr, weenu grahmatu rakstijusi, „tehwa brahla Zohma buhdina,“ kas leelu isbrihofschanu padarrijusi irr, jo lihds schim pasinne to wehrgu-buhfchann to melnu zilweku un to negantibu tahs bahrgas dshwofchanas ar winneem ne mas tâ. To warr gan dohmaht, ka schi grahmata no tahs enlenderu wallodas, eefsch kurras winna rakstita irr, tublin eefsch tahs wahzu wallodas pahrtulkota irr un neween eefsch Wahzsemmes, bet arridsan pee mums dauds lassita tohp. Bet ne wiffas pahrtulkofchanas schahs grahmatas irr weenadi labbas, jo eefsch daschahm dauds wahrdi ne irr salikti un tahs dohmas ne irr isteiktas tâ, kâ wahzeefchi tahs salikt un isteikt mehds, bet kâ enlenderi. Gefsch weenahm Wahzsemmes Awisehm tadehl tohp weena pahrtulkofchana ka jo ustizziga un flaidra flaweta un kas to tâ flawe, tas dohd wiffseem pahrtulkotajeem to mahzibu, ka teem neween grahmatu no weenas sweschas wallodas pahrtulkohht usnemt ne buhs, kad tee ar to garru abbeju wallodu naw pasihstami. Kad es scho mahzibu lassiju, tad es dohmaju tublin us to, ka eefsch muhsu laifeem teem latweefcheem dauds lassamas grahmatas eefsch rohlahm nahfuschas irr, kas no wahzu wallodas pahrtulkotas irr, un stary tahm dauds, to tahdi latweefchi pahrtulkofjuschi irr, kas no jaunibas to wahzu wallodu mahzijuschees un tik labbi wahziski runna, ka ne weens tohs tik lehti par latweefcheem turr, bet ka ta irr lohti uskrihtama leeta, ka wiini tohs

wahrdus faleet un tahs dohmas isteiz wairaf wahziski, kà latwiski, un irr gan drihs jau par trakki, ka dasch sawu tehwu tehwu walloodu sakehsi. No teem gan jafakka: iffatrs sawu afku firgu wedd us tirgu, woi pehrf, woi nepehrf. Bet fur gan raffees tee tirgus usraugi, kas tahdus tschiggannus aisdseem prohjam, jeb tee dihditaji, kas tahdus lahtschus mahza skaidri latwiski danzohf. So kas gan muhsu laikòs wehl dsird, ka musikanteem uskleeds: usgreeschat bitschku — wezzu latweeschu danzi — nè, dsird ween: luhdsami spehlejeet „Polku“ spehlejeet „Franschsi.“ Tad nu es arri kahjas lohzijs un laufzijs, kamehr ismahziju-schees tohs mohdigus „pahs,“ lai gan tif pat gruhti nahzis man, kà teem sunneem un ehrmeem, kas Nihgà pehrn us semmes wahretu tirgu ihpashà leelà bohde bij skattami tahdi dihditi, kà sunni gahje us preeksch-kahjahm ween un ehrmi danzoja us wirwes, skrehje ar firgeem, skahwus us teem skahwedami, tà, kà jau daschkahret schahdi tahdi ehromotaju un johlotaju zilwezini. Bet ko nu buhs darriht! Es fazzischu ka wahzeeschi fakka: ko Zahnitis masinsch naw eemahzihees, to Zahnis firmais muhscham ne-eemahzihees wis, un lassitaji fazzihis: nu, nu, sohbugals, arri zittam sohbi, kas kohsch. S...L...S.

Sinnas no Kursenmes.

(Stattees Nr. 12.)

Kad nu pee mums leela mescha naw, tad arri tiklai pa rettam klahumà warram dabbuht malku zirst. Krohnis gan dohd katram fainneekam pa 3 affim, tomehr arri 3 juhdses un tahlakf tahs jawedd. Lai nu pee mums tahds malku truhkums naw, kà weetahm ap Belgawas pussi, tomehr arri scheitan tahdu irr, kas fakka: „Malku zirst sewim bes maksas jeb wehleschanas, to mehse ne turram par grehtu.“ Dee aishildinajahs ar to leeku aishildinaschanu: Deews kohkus leef aukt. Bet woi Deews tawu labbibu ne leef aukt? No tu gan fazzitu, kad zits to noplautu? Tà gan irr, tam prettim bild, tomehr tur mans publiansch klahf, tur man-

na femme irr. Nu, fur zittam kohfi aug, tur arri wianna femme, un ja winsch tohs ne tauyitu, winsch warretu tur sehflu eeseht. Sa ar sinu ne gahdatu preeksch mescheem, woi tad ne buhtu mums wisseem ja-eet pohstà malkas truhzibas deht.

Schinnis meschòs mescha swehri, wilki, lahtschu naw atrohnami. Lapsa ne wiffai rettam atnahf; bet puischeli gan zittu reis jaukà seemas deenà ne irr mahjàs, teem bij fakkòs ja-eet us meschafunga wehleschanu. Sakkus deewsgan pee mums reds pahz zellu lehkam. — Isgahjuschà pawassarà arri leels breedis, diwju weherschu resnumà, ar augsteem raggeem un gudrahm gaischahm azzim lehni garròs sohlòs pee mannas rijas atnahze no gahjeem un brauzejeem ne bihdamees. Tam gan tas eerastis zelsch bij pasuddis. Niswelkaks meerigi prohjam us fillu.

No mescha putneem pee mums slohkas (scheitan Latwji to putnu arri sawz wahziski par: Waldsneppi) gan schaunamas; rubbenus wehl wakkar redseju 30 weenà weetà; ir pihles irr dabujamas; bet itt pilnigi irbites pee laufu-stuhreem tupp. Arri wannagi pee mums par pahdrohscheem laupitajeem paleef. Wairaf ka 10 plintes teitan par wiffu draudsi ne atraddisi, kas meschafargeem un zittam fungam peederr. Tahdu meddischanu (pee mums fakka: jakti) kà pee fainneem, pee Wezzfaules funga, fur 50 jahneeki un 30 sunni us reis sawu skunsti rahda, muhsu draudse ne warr redseht.

Bes scheem minneteem mescheem dascham fainneekam audses, birses un fillini pee paschahm mahjahm irraid, ka kohfi jaw no tehweem pa-audsinati un kohpti. Tahdu audschu lihds 30 jeb wairaf buhs. Tur labs tehwa weetneeks tiklai leelakà nohtes laikà un ne bes firds-fahpehm kahdu kohku nozehrt. Bet arri preeks irr behrneem un wisseem redseht, ka tur siblites, schubbites, kimmuli, fillas wahrnas, schaggatas streen un lezz, dsagguse kuhfo, krauklis krahz. No tahm fakkahm jaunahm behrsehmi isnahldami mehse dsirdam tohs zihrulischus sawas dseesminas ar simtahm balsim smilpojoht un tohs

stahrfus us jumteem un fohkeem ar mahti kraf-
schkinajoht.

Bet laiks buhs atstahst lohpinu tekfas, ja-
usnemm zilweku pehdas. Tahs pirmas pehdas
no zilweku dshwoschanas irr tee zekki. Par
wissu muhsu draudses mahjokla garrumu eet
leels-zelsch, nahdams no ta leela Wilnawas
pilschta Leischu semmè, un waddidams us Ri-
hgu- Schis zelsch 9 mehneschus par gaddu irr
pilns no Leischu semneefceem, Kreemu un Schi-
du puhrmanneem, fas labbibu, linnus, sehflu
u. t. j. pr. us Rihgu wedd, wisswairaf pee smag-
geem wesumeem weenu paschu sirgu eesuhgu-
fchi. Paschi warreet spreest, ka to zekku zaur to
maita, dsklas dohbes un rattu fleijas (pee mums
tahs par rinnehm (grawahm) sau) ishdami.
Gan ifgaddos teem mahju-turretajeem leels
publisch irraid ar islihdshinaschanu un grants
atweschanu. Tomeht rettu rettam kahda laika
tas zelsch irr lihdsens. Bet no ta zekka neween
leels darbs, arri kahds labbums zittam zeklahs.
Kad Leitim zittu reis wezza kehwe wairs ne speh
wilft, tas pahrdohd sawu prezzi, ihpaschi lin-
nus klahd dshwodamam sainneekam, lai schis
winnu wedd Rihgas kuptscham. Krustiski
pahrscho leelaku zekku pahri eet attal rakts
zelsch zaur wissu draudses plattumu, fas wadda
no aprinka pilschta Baustas us Jaun-Zelgawu.
Kur tas pahrnahf pahrscho pirmo peeminnetu
leel-zekku, tur muhsu Bahrbeles basniza irr un
mahzitaja muischa klahd.

Tapat wehl weens no ta Baustas zekka no-
schirrahsh, un eet gar Mehmeles uppi.

Bes scheem wehl basnizas zekki wedd no Bas-
nizas: us Bahrbeles un Stelpes muischa, un
weens attal us Medemuischu (wahziffi: Witt-
wenhof). *)

Ku gan sinnafeet, kur zilweki kustahs pee
mums; taggad man jastahla, kur tee mahjo un
strahda.

(Turplitam beigums.)

Sluddinaschana.

Weenam reisneekam 6ta Merz deena no Greipes
froha lihdf Sahles mescha-kunga muischa pa seenas
zekku brauzoht no kammanahm iskrittis balts maifs ar
wiffadahm leetahm, ka: weenu mehteli, pahri jaunu rih-
ta kurpu, pahri kaloschu (wirsturpu) un weenu palkiti
srihpainà maifina, kur grahmata eefschà no Steffenha-
gen un Meyhera kungeem Zelgawà Dignajes mahzitajam
Wehrich fuhtitas. Kas schahs teetas atraddis, tahs no-
dohs Sahles mescha-kunga muischa, dabhuhs 2 rubbutus
atraschanas algu.

Latweefschu mihkla.

Divas mahsinas peena masgajahs.

Tahs mihklas usminneschana no Nr. 12 irr: Allus
muzza ar sawahm stihpahm.

*) Demu wehra: Kur waggari, kur pagasta-preefschneeki ta
peenahsh par zekka tairischann gahda, tur ghishi flitu
zekku ne atraddisi. Spreedeer paschi, fas tahda ammatà
esfeet, so reisneets no jums dohma, fas brauz pa netahstu,
nelihdsenu, dohhu pilnu zekku!

Labbibas un prezzu turgus Rihgà tai 19. Merz 1853 gaddà.

Maffaja par:

	R.	S.
1 puhru rudsu	1	60
1 " fweefchu	2	40
1 " meefchu	1	60
1 " ausu	1	—
1 " fweefchu-miltu	2	50
1 " meefchu-putrainu	2	30
1 " blshdeletu rudsumiltu	1	90
1 " firnu	2	20
1 " linnusehtlas	2	50

Maffaja par:

	R.	S.
1 pohdu linnu	2	—
1 " fweesta	2	80
1 " zuhku-gattas	4	50
1 " dseltes	—	75
1 " tabata	—	90
1 muzzu fltu	1	—
1 " farkanas fahls	6	—
1 " baltas rupjas fahls	4	50
1 " smaltas	4	20

Drishw druffest.

No juhrmaltas-gubernements angstas waidschanas puffed: Collegienrath v. Braunschw eig, Jenser.

No Subbates.

Ar leelu preeku essam lassijuschi to sinu, (Latweeschu Awischu Nr. 4. peelikkumä) par to flaitu mihlu meitiau, kas Kalnamuischas pagastä ne senn peedsimusi, un to tas kungs ar tik augsteem un zeenigeem kuhmeem apwehtijis, ka gau warr zerreht, ka behrnisch augdams augš un peenemsees schehlafibä un peemihlibä pee Deewa un zilwekeem. Wehl leelaks buhtu muhsu preeks, ja arri mehš no sawas puffes par tahdu preezigu notikkumu warretum stahstih. Jebchu nu Deews arri muhs zittkahrt ar skohlahm irr swehtijis un zaur tahm ar Deewa paligu arri pee mums laudim atsihschana un prahta gaismina wairosees, tad tomehr weenä pagastä muhsu draudš wehl gaušchi grubti eet ar skohlu un mahzitajam wehl buhs dand publina un raises, kamehr arri tur warrehs to leetu tä eegrohsih, kà waijaga. Ne tahlu no Subbates meestina irr weena ne zik leela muischa, tur preekschlaikä bes 8 rentineekeem, kas taggad arri wehl dšihwi, 10 saimneeki, kas Kungu klausija. Taggad tee lihds tšchetreem irr ispohtiti; grubti gaddi un zittas wainas, to padarrijuschi. Par wißu scho pagastu irr leela nabbadsiba, un ihpaschi schinni gaddä tahds truhkums, ka affaras biršt, to redsoht. Sawu draudš apmekledams es arri scho pagastu pahrbrauzu, un weenäs mahjäs eebrauzis tahdas leetas dabbuju dsirdeht ko muhscham ne aismiesischu un par ko, tahs peeminnoht, man taggad wehl firds drebb. Tur bij saimneeks, kas kungam nupat mahjas bij uesteizis truhkuma deht; lihds Jurgeem tomehr winnam tai weelä waijaga palikt. Tam pascham saimneekam jabarro saimneeze un mas behrnisch 3 gaddu wezs. Wehl us winnu rohlas dšihwo wezza mahte, nespehziga, ar diwi dehleem, no furreem weens zittkahrt prahrigs un labš puisis, Deewam schehl irr nabbags, ka no gultas ne

warr pazeltees. Bet scheem wehl saimneeka mahsas-meitina, bahru-behrns, 7 gaddus wezza. Tad wehl tur dšihwo pahrineeki: weens kalps, kam seewa flimma un diwi masi behrnini; tad ohtrs ar seewu un behrnu, treschajs, ka seewai tai paschä deenä Deews behrnianu bij dewis. — Ar wißu 16 dwehseles — un par wißu mahju ne weens pats kummosinsch maieses. Nabbadsini bahli un baddu nomehrdeti ar saylihsuschahm strandahm sedfahs; jo sawas labbakas drehbš tee bij pahrdewuschi, woi fibtä likkuschi, ka tikfai sawu dšihwibu warretu wilkt. — Lai Deews zittas schehligas firdis pamohdina, kas steidsahs teem nabbadsineem paliqun sneegt! Gan arri Deews schahdu luhgschanu irr paklausijis; diwi laipnigi kungi muhsu draudš ar mahzitaju irr beedrojuschees, teem nabbadsineem kahdu kummosinu peemest; bet irr lihds 80 Luttera dwehseles, kas ja-usturr, un muhsu spehs tik leels naw, ka warretum wairak darriht, ne kà weenu kummosinu ween katram peemest. Tadeht es no Kristus puffes luhdsu wißus, kas ne pawelti to lihdsibu muhsu Kunga Jesus dsirdejuschi par to firds-schehligu Samariteri, par muhsu nabbadsineem eeschehlotees. Gan muhsu mihlais zeenigais Awischu-tesws ar labbu prahtu sanems tahs dahwanas, *) ko kristigas firdis winnam pasneegs preeksch muhsu nabbageem, un Deewa augsta swehtiba lai simtu un tuhstosch kahrtiga parahdahs pahr wißeem laipnigeem de-wejeem, kas musu firds-luhgschanu paklausu!

Bijam apnehmuschees par skohlas-buhšchanu muhsu puffē kahdus wahrdus stahstih, — bet, kà jaw Deewa wahrdi fakka; no ka firds peepildita, to mutte isrunna, un tä ne nemmeet par launu, mihlee lassitaji, ka man tä nogahje,

*) Darrihm labpraht pehz Jusu luhgschanas. S. 3.

pascham ne sinnoht. Usnemschu atkal, fo biju eesahsis, par muhsu skoblahm runnaht. Bet nu es taf ne warru zittadi, fa atkal no ta pascha pagasta stahst, fur taggad tahds breefmigs truhfums. Kur tahda leela nabbadsiba, tur arri zittadi ne warr buht, fa lautini, pakrittuschi wiffa sawa buhschanâ, arri pakriht atsihschanâ un Deewa wahrdu sapraschanâ. Kad wehders tuffsch un behrni pehz maises brehz, kad naw brihnum, fa tee paschi behrni arri nemahzitt paleek. Un tomeht mahzitais tohs ne drihkt palais, fa winni usaug bes mahzibas ta kohki meschâ. Mums schê neween waijadseja skoblas, bet arri skoblas-behrneem usturru gahdaht. No wiffa pagasta 5 behrnus islassijam, kurreem bij skobla janahk. Paschâ Subbates meestina to skoblu, eetaissijam pee muhsu dseedataja, kas irr lab, un ruhpijs zilweks un to darbu strahda gandrihs bes nekahdas atlihdinischanas, Kristus deht un tai draudsei par us ohpschanu. Arri teem behrneem, ihpaschi trim, kurre weszaki pawissam nespehjneeki, Deews palihdi jaw to usturru gahdaht, un ta nu muhsu Subbates Patweeschu skobla pastahw. Gan wehl ne warram daudi no tahs stahst, un gan drihs mums fauns par to peeminneht; jo muhsu skobla taggad wehl lihdsinajama nabbagam atmetteklim, kas ne sischu laffatds un dahgâs drehbês eetihts, ta kungu behrninsch, bet tillai wezzâs strandâs, fa tillu saltums winnu ne pahrnemm. Tomeht arri par to preezajamees un Deewu teizam, kas mums palihdseja to leetu eesahk. Winnam par gobdu ta usnemta; tadeht meh arri sinnam, fa winsch to nepamettih wis.

(Zurplitam beigums.)

Es buhschu weens ahtr leezineeks prett teem, kas nepateesi swehre.

Kahds jauns Entlenderis, kam peepeschi us tahlu zellu bij jadohdâhs, un kam leela baggatiba papihra-nauda bij, fo us zellu ne gribbeja lihdi neimt, to aidnessu kohpmannam, fo par sawu ihstu

draugu turreja, un luhdse, lai to naudu glabbajoht, kamehr atpakkal buhschoht. Schis to naudu sanehme: bet kad ohtris pahrnahze mahjâs un nu kohpmanni luhdse, lai to naudu schim atdohdohht, tad tas no naudas neko nelikkahs sinnohts un atbilbeja: »Woi juhs trakti, jeb woi juhs manni par gekki turreet.« Nu bij ja-apsuhds pee teefas: teefa ne sinn zittadi schirt, fa kohpmannam leek swehreht. Itt spehziigi wehl winnu usrunna, lai apdohma fo barra, bet schis atbild, buhschoht swehreht. Nu teefa lauj, un schis sawu needru cedohd teefas-sullainam, lai patur, kamehr sawu rohku un pirkstus buhschoht zelt us debbesim. Ta swehre, fa pee scha ta nauda ne effoht, fo ohtris praffa. Bet fo blehdis bij darrijis? Needrai bij tuffchs widdu: tur wiffus tohs naudas papihrus bij eebahsis, un tapehz to needru sullaina rohka eedemis, fa nu warroht drohschi swehreht, pee scha ta nauda ne effoht, gribbedams ta Deewu un zilwekus peewilt. Bet Deewus ne leekahs apsmetees. Swehreja nu gan, un teefa ne warreja zittadi spreest, fa winnu par bestwainigu isteikt un abbus atlaist. Nu schis sawu needru sakehris, no teefas istabas ahra, zepuri sweesch galwa, pa tam jau us augstas afmina-treppes wirsajeem kaphsleem (kaphahm) tizzis, needra no nejauschi eeschajahs kahju starpa: pat, fluhp, ne warr ne fur peekertees, kriht ar gwalti us galwu semme, nolansch fallu un irr us weetas noht. Laudis faskreen, un fo eeranga? Needra arri widdu puschu pahrluhjuse un naudas papihri, kas ohtram peederr, leen gaismâ. Ne schauschalahm atsiht, fa Deewus to lazzekli nosohdijis, fo zilweziga teefa ne warreja panahk, un fa tas kungs schê peepildijis, fo irr runnais zaur to mutti ta Praweescha Malakijus: Es buhschu weens ahtr leezineeks prett teem, kas nepateesi swehre (Mal. 3, 5.)

Br—n.

Tew buhs to swehtu Deewu swehtih.

(Beigums.)

Tapehz winsch eesahk man swehdeenas-darbu uslikt. Bet tahdu darbu es ar fainneeku ne esmu

lihgis: ta kunga-deena Deewam peederr. Es gribbu strahdaht deenu un nakti: jo es nefahdu darbu par daudf gruhtu ne turru, un ne weenâ weerâ fainneekam prettineets ne esmu: to lai winsch pats fakka: bet swehdeenâs, kad es sawu stalli esmu flauzjis un lohpus apkohpis, tad es tai duffeschanas-deenâ arri duffeht gribbu. Un ja mans fainneeks to ar meeru natw, tad lai winsch manni atraid. Es atfahpjohs arr, — mihlais skrihwela-kungs! — zitâdu pedohmu es ne sinnu. Bet schis, arri gudraks buhdams, ne kâ Deewa-wahrbi, us to deewabihjigu kalpu fakka: Mihlais wihrin, man arri-dsan swehdeenâ jastrahda tâpatt kâ kureu kuru deenu, tur it nefâ ne lihds. Bet kalps schim gudrineekam atbild: Deewam schehl flitti deesgan, mihlais skrihwela-kungs! swehdeenâs basnizâ buhtu ja-ee: jo juns arri-dsan Deewa-wahrbi wajaga! tee zeenigi fungi un jaunkungi arri-dsan bes Deewa-wahrdeem ne wart pahrtitt! — Un schohs wahrduš runnaoht, winsch no kabatas grahmatinu iswille, it nograhbtu un mellu. No tahdas grahmatinas — warr buht ka fakfissis buhs bijis — winsch skrihwelam un teem jitteem teefas-wil teem preefschâ lassija: To treschu baußli: tew buhs to swehtu deenu swehtiht. Kas irr tas? Mums buhs Deewu bihteos un mihleht, ka mehs to Deewa-mahziba un winna wahrdu ne pulgojam, bet to paschu swehtu turream, labpraht dsiedam un mahzamees. — Tas irr Deewa-baußlis, mihli teefas-wihri — ta deewabihjigs kalps preefsch wiffas teefas fazzija — to es no masahm deenahm esmu mahzjees un to es gribbu turreht, lamehr es dsihtos esmu, mihlais skrihwela-kungs. Schis, pats ne sinnoht, ko fazziht, ko ne, bet ar sawu leeku gudribu Deewa-wahrdu preefschâ faunâ tizzis, to kalpu us mahjahm raidija, bet fainneekam, kad tas wehl daudf ko gribbeja runnaht, litte kluffu zeest, pehz no gohdigem teefas-wihreem to spreedumu saraktoht, ka fainneekam brihtw ne effoht, swehdeenâs un swehtâs deenâs sawu kalpu pee darba speest; un ja winsch par to ar sawu kalpu ne warroht meerâ fatiktees, ka tad scho it ar gohdu lai atraidoht. — Deewos dohtu, ka pee mums Kursemme daudf tahdu deewabihjigu kalpu buhtu! Es pirmais ar weenu no winneem us wiffu sawu muh-

schu lihgtu. — Woi tu arri-dsan ta darritu, mihlais lassija's!

— Krause.

Mahnu tizziba.

13tâ Oktober deenâ kahds fainneeks Illustre us tirgu buhdams turreja pee sewis 32 sudraba rublus papihra-nauda, ko pats labbi nepasihdams rahdija daudf pasihstameem. Wehla wakkara ar leelahm mohkahn un daudf puhleschanahm pahrbrauze mahjâs stipri peedsehris. Joghullejis no rihta wairs ne atrohn sawu naudu, neds atnimm, kâ ta winnam suddusi. Ko nu darriht? Apnem-mahs eet pee kahdas bahbas, kas slawejama pareggohne, un staidri isteikfoht, pee ka ta nauda warroht buht. Schi zeeti us to pastahw, ka ta nauda winna pascha deenesta-meitas rohtâs, kas to no rihta istabu flaufoht atraddusi. Winsch pahrnahjis to apwaiza, bet schi newainiga buhdama, pehz taisnibas leedsahs. Nu tas ar sawahm dahwanahm atkal us to pareggohni dohdahs, kas schumulki atkal apmeerina, apsohldama, ka tai meitai ap to un to laiku kahjas un rohtas buhschoht peerautas un ka tad to naudu atdabbuschoht. Preezigs winsch nu us scho laiku gaidija, bet tas winnam nefahdus preekus ne atnesse, jo ta meita bija un palikka weffela. Get nu trescho reisi pee tahs bahbas, kas winnu atkal apmeerinaja, fazzidama: lai tik wehl kahdu laizinu pagaidoht, tad ta meita palikfoht trakka, kad fainneeks papreefsch buhschoht lizzis pirti iskurrinaht un to meitu suhtijis, tanni paschâ pehrtees, no kurrenes winna tad trakka us istabu aisfreeschoht. Bet ir schoreis tas ne notikka, un israhdijahs, ka ta mahnitaja sawu ammatu ne labbi saprattusi. Nu fainneeks dewahs pee tahkafa un labbaka meistera us Dinaburgu, ko wiffi schinni leeta par to wissstipraku turreja, to pahrwedde us sawahm mahjahm, winnu labbi zeendams un meelodams. Schis krihtu panehmis, wilka daudf frustus, pee beidsama fazzidams: ta nauda gan effoht pee winnas, bet winnu wajagoht papreefsch pakahrt, tad to pee winnas atraddischoht.

Beh; wiinna wahrdeem notiffa. Geneffe strikki ista-
bâ, un to zaur sijnahm wilkuschi, un zilpu eetaifi-
juschi, gahje pee tahs meitas, kas wiiffu to lihds
schim par smecklu turrejusi, — to pakahrt gribbe-
dami. Nu redsedama ka ar warru to gribboht is-
darriht, schi Deetwu luhgusi turrejahs prettim teem
peedsehruschheim, un isbehga wiinnu naggeem. —
Zeenigs Dekana kungs to dsirdejis, un ne gribbe-
dams zeest tahdu besdeetwigu buhschanu, brauze nu
pats pee pagasta-teesas, to luhgdams, lai wiiffi tee
palaidneeki pehz taisnibas tiktu nostrahpeti, ka tah-
da mahnu tizziba ne wairotohs draudis. Nu tas
saimneeks un wiinna brahliis, kam ihsti ta nauda
peederreja, lihds ar to pareggohni, (jo pats pareg-
gons bija isbehdsis) tikka preeksch teesas aizinahts,
kur wiiffi sawus nedarbuss leedsehs, sawu meesu un
dwehseli nostwehredami. — Wiiffus tad wedde De-
kana kunga preekschâ, lai wiinsch tohs isklaufinatu
un us taisnibas isteikschanu pastubbinatu: bet tee
palikka pee sawas pirmajas leegschanas. Kad nu
beidsiht ta saimneeka brahliis, kas preeksch durtwim
palizzis, tikka eesaukts, un basnijzungs aschi schohs
wahrdus us wiinnu sazzija: »Tad tu pee teem wilti-
geem praweescheem essi brautajis!» schis ahtreuna
ne apdohmajees atbildeja, ka to gan essiht darriis,
un basnijzungs ar stipree.n wahrdeem wiiffus norah-
dams, tohs atkal pagasta-teesai aisraidija, lai ta ar
winneem darroht, ka tee pelnijusch. — Lai scheh-
ligais Deetws dohd, ka tahdi grehzigi tumfibas-dar-
bi ar katuru gabdu wairak sustu starp kristigeem lau-
dim, un tee sapri turretohs pee wiinna swehta bau-
fla: es esmu tas Kungs tawis Deetws! tew
ne buhs zittus Deetws turreht preeksch
mannim.

— 9 —

Var mirruschu truhreschanu.

Katrai tautai sawada wihsje par saweem mihs-
leem mirruscheem kahdu laiku behdatees, un win-
nus ar kahdam redsamahm peeminneschanas sih-

mehm, jau semmes klehpi gulloschus, wehl apgoh-
dabt, jeb aptruhrecht. Zittas wezass tautas arri-
eefswaidija sawus mihsus mirruschus, lai tik drihs
ne sawuhtu; (ka ir swehtos rakstos no tam lassam:
(Mark. 16, 1). —) Mufsu laikos mufsu Ciropas
eedsihtwotaji dauds to melnu pehrtoi sawam truhra
laikam eenehmufshees, prohti: ka mellas drahnas
gehrbtees, ar mellu sehgeli grahmatas aissehgeleht,
u. t. j. pr. Tee Sihrexi atkal ta debbes sillumu
pehrtoi. Tee Egipteri truhre ar tumfschi dseltanu
pehrtoi: tee Etioperi ar pelleku, un tee Japaneri ar
baltu. — Katra tauta lihds ar to truhra pehrtoi
ihpafchu buhschanu eewehrojahs. Mufsu Ciroperu
mella jeb tumfscha pehrtoe nosihme wiiffa gaischuma,
wiiffas dsihwibas, wiiffa laiziga preeka truhkumu.
Tee Sihrexi ar to debbes silluma pehrtoi peeminn
truhredami, ka wiinni sawus mirruschus debbesim
atdetwusch. Tee Egipteri ar to tumfschi dseltanu
pehrtoi atgahdinajahs, ka wiiffas dsihwibas mihs-
schanas pehrtoe, ka ir sawlu, pufku, labbibas un
kohku, tumfschi dseltena irr. Tee Etioperi talab-
bad pelleku pehrtoi truhra laikam paturrejusch, ka
mufsu mahte, ta semme, pelleka essiht, — un zil-
weks, no semmes nemts, par semmi atkal paleek.
Tee Japaneri ar to baltu pehrtoi eesihmejoht to mir-
ruschu tihru dsihwoschanu. Bet slikti darra Latwee-
fschi, saweem mihsleem, jo mihsleem mirruscheem it
nekahdas sihmes par peeminneschanu ne turredami.
Lai buhtu bes ihpafchas truhra pehrtoes; ta naw
wairadsiga wiiss. Bet slikti un grehzigi tee darra,
behres dsirdami, behres trumpedami, lustigi tral-
ledami, trakkodami un danzadami, un to ihfu truh-
ra laiku ne warredami pehz likumeem nogaidiht,
bet jau daudsreis par behrehm atraitnei jaunu wihs-
ru, jeb atkal atraitnim jaunu seetwu noprezzedami
un pahrtwepdami!!

J. B.

Schinni 13ta Nr. irr missejees prezzu tirgu.
So 1 muzza filku ne maks 1 rubbuli, bet 10
rubbulus.

Druck und Verlagsanstalt.

No Jahrmallas-gubernements angustas waldischanas pusses: Collegienrath v. Braunschweig, Zensor.

Druckers per J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

No. 82.